

Slovenská komora psychológov[®]

Vajnorská 1, 831 04 Bratislava 2, Slovenská republika

Tel: 02 43630695 0948/228 738

www.komorapsychologov.sk

Názov dokumentu: ETICKÝ KÓDEX PSYCHOLÓGA

Verzia: V_20160311

Revízia: 0

Počet strán: 6

Vypracoval: Prezídium SKP

Materiál schválil: Snem SKP, dňa 11.3. 2016

Dátum platnosti materiálu: 11.3. 2016

Dátum účinnosti materiálu: 11.3. 2016

Obsah:

Čl. 1	Úvodné ustanovenia.....	3
Čl. 2	Všeobecné povinnosti psychológa	3
Čl. 3	Psychológ a výkon jeho povolania.....	4
Čl. 4	Psychológ a klient	5
Čl. 5	Vzťahy medzi psychológmi	6
Čl. 6	Záverečné ustanovenia.....	6

Snem Slovenskej komory psychológov (ďalej len "SKP"), konaný dňa 11.3. 2016, podľa § 49 ods. 2 písm. e), § 55 ods. 2 písm. a) zákona NR SR č. 578/2004 Z.z. v znení neskorších predpisov o poskytovateľoch zdravotnej starostlivosti, zdravotníckych pracovníkoch, stavovských organizáciách v zdravotníctve a o zmene a doplnení niektorých zákonov schvaľuje tento

Etický kódex psychológa

Čl. 1

Úvodné ustanovenia

- 1) Etický kódex psychológa je súborom pravidiel, ktorý upravuje všeobecné povinnosti psychológa, zásady poskytovania psychologických služieb, prístupu ku klientovi a verejnosti s cieľom dosiahnutia a udržania vysokého štandardu profesionality, kvality psychologických služieb a proklientského prístupu.
- 2) Tento etický kódex psychológa vychádza a plne rešpektuje etický kódex zdravotníckeho pracovníka podľa zákona č. 578/2004 Z. z. v znení neskorších predpisov.
- 3) Etický kódex je záväznou normou pre všetkých psychológov registrovaných v Slovenskej komore psychológov.
- 4) Psychológ vykonáva svoje povolanie v prospech jednotlivca a spoločnosti, vždy zachováva najvyšší možný etický štandard a koná tak, aby záujmy a dobro pacienta/klienta ako i účastníka výskumu (ďalej len klienta) boli najvyššou prioritou.
- 5) Poslaním psychológa je vykonávať svoje povolanie svedomito, statočne, nestranne, s hlbokým ľudským vzťahom k človeku, v súlade s platnými právnymi predpismi, s dostupnými poznatkami psychologických vied a poznatkov iných hraničných disciplín (napr. lekárske, biomedicínske vied a iných) a s prihliadnutím na technické a vecné vybavenie pracoviska psychológa, v ktorom poskytuje zdravotnú starostlivosť a/alebo psychologickú činnosť.

Čl. 2

Všeobecné povinnosti psychológa

- 1) Stavovskou povinnosťou psychológa je profesionálna starostlivosť o psychické zdravie jednotlivca a spoločnosti v súlade so zásadami ľudskosti, v duchu úcty k ľudskému životu od jeho počiatku až do konca s rešpektovaním dôstojnosti ľudského jedinca.
- 2) Povinnosťou psychológa je zachovávať život, chrániť, podporovať a obnovovať zdravie, predchádzať chorobám, mierniť utrpenie a poskytovať psychologické služby bez ohľadu na národnosť, rasu, vierovyznanie, sexuálnu orientáciu, politickú príslušnosť, spoločenské postavenie, morálnu či rozumovú úroveň a povosť klienta.
- 3) Psychológ pri výkone svojho povolania postupuje v súlade so všeobecne záväznými právnymi predpismi.
- 4) Povinnosťou psychológa je byť za všetkých okolností vo svojich profesionálnych rozhodnutiach nezávislý, zodpovedný a spoľahlivý.
- 5) Psychológ pomáha klientom uplatňovať právo slobodného výberu psychológa, v prípade, že zákonom v príslušnom prípade nie je určené inak.

Čl. 3

Psychológ a výkon jeho povolania

- 1) Psychológ v rámci svojej odbornej spôsobilosti a kompetencie vykonáva najmä preventívne výkony, diagnostické výkony, liečebné výkony, poradenstvo a inú psychologickú činnosť spôsobom zodpovedajúcim súčasným poznatkom vedy.
- 2) Psychológ plní svoje povinnosti aj v situáciách verejného ohrozenia a pri katastrofách prírodnej alebo inej povahy.
- 3) Od psychológa nemožno vyžadovať taký výkon alebo spoluúčasť na ňom, ktorý odporuje jeho svedomiu okrem prípadov bezprostredného ohrozenia života alebo zdravia osôb. Ak psychológ uplatní výhradu svedomia, je povinný o tejto skutočnosti informovať svojho zamestnávateľa a pri uplatnení výhrady svedomia pri poskytovaní zdravotnej starostlivosti alebo inej psychologickéj činnosti aj svojich klientov.
- 4) Psychológ u nevyliciteľne chorých a zomierajúcich rešpektuje ľudskú dôstojnosť, prania klienta v súlade s právnymi predpismi.
- 5) Psychológ, ktorý vykonáva povolanie, je povinný dbať o udržiavanie svojej odbornej kompetencie, svoj odborný rast a sústavne sa vzdelávať minimálne v zmysle aktuálne platných právnych predpisov a súvisiacich interných predpisov a noriem SKP.
- 6) Psychológ rešpektuje pri poskytovaní psychologických služieb ním získanú kvalifikáciu a nesmie si priamo alebo nepriamo uplatňovať nárok na psychologickú kvalifikáciu alebo hodnotu, ktorú nevlastní, ani si nárokovať kompetenciu v akejkoľvek oblasti psychológie, ktorú riadne nezískal, na výsledky, ktoré nedosiahol alebo na spôsobilosti, ktoré nemá. Psychológ nevykonáva žiadnu formu psychologickéj činnosti, na ktorú nemá zodpovedajúcu prípravu a kvalifikáciu.
- 7) Psychológ je povinný pri výkone povolania primerane chrániť zdravotnú alebo inú ním vedenú dokumentáciu pred neoprávnenou zmenou, zničením alebo zneužitím, predovšetkým zaistiť bezpečné uloženie psychologických testov, psychodiagnostických pomôcok a záznamov z psychologických vyšetrení zmysle platných právnych predpisov.
- 8) Psychológ nesmie sám alebo po dohovore s inými vedome vykonávať neúčelné diagnostické, liečebné ani iné výkony a psychologickú činnosť.
- 9) Pri svojej činnosti a odporúčaní postupov klientovi sa psychológ nesmie riadiť komerčnými hľadiskami, ale výlučne odbornými, profesionálnym úsudkom, svojím svedomím a potrebou klienta.
- 10) Psychológ sa môže zúčastňovať na prezentácii odborných psychologických, zdravotníckych a iných tém na verejnosti, v tlači, rozhlase a televízii a na diskusiách k nim.
- 11) Psychológ nesmie používať nedôstojné praktiky smerujúce k rozšíreniu počtu klientov. Je zakázané takéto aktivity iniciovať prostredníctvom druhých osôb. Reklama a inzercia súkromnej praxe, zdravotníckych zariadení a používaných diagnostických, liečebných a psychologických metód a psychologickéj činnosti sú povolené. Reklama musí byť pravdivá, striedma, výsostne informujúca a nesmie mať znaky nekalej súťaže. Text reklamy a jej zverejnenie nesmú znížiť vážnosť povolania psychológa.
- 12) Psychológ si musí byť vedomý svojho postavenia, svojej úlohy v spoločnosti a svojho vplyvu na okolie.
- 13) Psychológ je povinný v rozsahu svojej kompetencie primeraným spôsobom zabezpečiť, aby psychológovia a iné osoby, ktoré pracujú pod jeho priamym dohľadom rovnako dodržiavali všetky prijaté zásady, najmä aby vedeli rozoznávať hranice svojej kompetencie a nepôsobili mimo nej.
- 14) Psychológ nevykonáva psychologickú činnosť, pokiaľ je jeho fyzický alebo psychický stav v dôsledku ochorenia, zvýšenej osobnej záťaže alebo liekov, príp. požitia alkoholu taký, že môžu byť narušené jeho schopnosti alebo profesionálny úsudok, objektivita a nezávislosť.

Čl. 4

Psychológ a klient

- 1) Psychológ si vo vzťahu ku klientovi plní svoje profesionálne povinnosti.
- 2) Pokiaľ je psychológ klientom požiadaný o poskytnutie určitej psychologické služby a psychológ zvaží, že jej poskytnutie nie je v jeho kompetencii (z dôvodu odbornej kompetencie, kontextu riešeného problému alebo iného relevantného dôvodu), psychológ podnikne všetky potrebné a realizovateľné kroky, aby túto službu žiadateľovi poskytol iný odborník, ktorý má primeranú kvalifikáciu a právomoc.
- 3) Psychológ sa ku klientovi správa korektné, s pochopením, s rešpektovaním intimity a trpezlivosťou a nezníži sa k hrubému alebo nemravnému konaniu. Psychológ rešpektuje klienta ako rovnocenného partnera so všetkými občianskymi právami i povinnosťami, vrátane zodpovednosti za svoje zdravie.
- 4) Psychológ nesmie pomáhať porušovaniu cti a dôstojnosti človeka alebo sa na ňom zúčastňovať. Každý psychológ je povinný oznámiť príslušným orgánom podozrenie z hrubého alebo krutého zaobchádzania a týrania klienta, a to najmä maloletej osoby a osoby zbavenej spôsobilosti na právne úkony.
- 5) Psychológ je povinný v rozsahu svojich kompetencií zrozumiteľným spôsobom poučiť klienta alebo jeho zákonného zástupcu o charaktere jeho psych. stavu, príp. ochorenia, zamýšľaných diagnostických a liečebných postupoch vrátane rizík, o uvažovanej prognóze a o ďalších dôležitých okolnostiach, ktoré môžu nastať v priebehu diagnostiky, liečby a poskytovania psychologické činnosti.
- 6) Psychológ navrhne klientovi ukončenie poskytovania psychologické služby, ak z nej klient nemá úžitok alebo nedochádza k zlepšeniu psychického stavu počas terapie.
- 7) Psychológ je povinný získať informovaný súhlas klienta, jeho zákonného zástupcu alebo splnomocneného zástupcu pred poskytnutím psychologické služby v zmysle platných právnych predpisov.
- 8) Psychológ identifikuje a podporuje práva tých osôb, ktorých spôsobilosť udeliť platný informovaný súhlas by mohla byť znížená, vrátane detí, mentálne postihnutých, seniorov a tých, ktorí sú v inštitucionálnej starostlivosti, a to zákonným spôsobom.
- 9) Psychológ nijakým spôsobom nesmie zneužiť dôveru a závislosť klienta. Všetky informácie získané pri výkone povolania sú dôverné počas života klienta, ako aj po jeho smrti.
- 10) Psychológ dbá o to, aby sprostredkované informácie získané v priebehu vykonávania psychologické činnosti alebo výskumu mali takú formu a obsah, ktoré neumožňujú identifikáciu osôb alebo organizácií.
- 11) V prípade, že psychológ poskytuje psychologické služby organizácii alebo právnickej osobe pre účely personálnej práce alebo rozvoja ľudských zdrojov (napr. posudzovanie psychickej pracovnej spôsobilosti, výberové konanie alebo akákoľvek forma pracovného hodnotenia zamestnancov a pod.) psychológ môže príslušné informácie v nevyhnutnom rozsahu poskytnúť objednávateľovi služby, avšak iba na základe preukázateľne prejavenej informovaného súhlasu dotknutej osoby (klient - uchádzač, zamestnanec a pod.) v zmysle platných právnych predpisov.
- 12) Psychológ nesmie zneužiť zvláštny vzťah závislosti alebo dôvery, ktorý môže vzniknúť a nesmie nadviazať intímny vzťah s osobami, ktorým poskytoval alebo poskytuje psychoterapiu, a to minimálne po dobu dvoch rokov od jej ukončenia.
- 13) Psychológ sa nesmie usilovať získať významný finančný alebo materiálny prospech od tých, ktorí využívajú jeho služby, a to nad rámec toho, čo bolo dohodnuté zmluvne, ani prijať takýto prospech za služby, ktoré sú odmeňované platom.
- 14) Primeraná, vopred dohodnutá finančná odmena je vecou zainteresovaných strán a/ alebo schváleného cenníka zariadenia, v ktorom psychológ poskytuje svoje služby. Uvedené sa týka i finančnej náhrady v prípade zrušenia súhlasu k poskytovaniu psychologické služby.

Čl. 5

Vzťahy medzi psychológmi

- 1) Základom vzťahov medzi psychológmi je vzájomné uznávanie jednotlivých zdravotníckych profesií, psychologických špecializácií a certifikácií a čestné, slušné a spoločensky korektné správanie, spolu s kritickou náročnosťou, rešpektovaním kompetencií a priznaním práva na odlišný názor.
- 2) Psychológovia, ktorí súčasne alebo následne vyšetrujú, liečia alebo ošetrojú, poskytujú psychologické služby tomu istému klientovi, vzájomne spolupracujú ak je to potrebné alebo ak zákon v príslušnom prípade neurčuje inak.
- 3) Psychológovia sú povinní požiadať ďalšieho psychológa o konzílium vždy, keď si to vyžadujú okolnosti a klient s tým súhlasí. Majú právo navrhnúť osobu konzultanta. Závety konzília majú byť dokumentované písomne a je povinnosťou informovať o nich klienta s osobitným dôrazom v prípadoch, keď sa názory psychológov rôznia.
- 4) Psychológ vykonáva psychologickú činnosť za prítomnosti inej osoby iba v prípade, že ide o osobu, ktorá je v príslušnom zmluvnom vzťahu s príslušným psychologickým pracoviskom a na danom pracovisku vykonáva odborné činnosti súvisiace s poskytovaním základnej psychologickkej starostlivosti/činnosti, alebo sa na príslušnom pracovisku vzdeláva; osoba, s ktorej prítomnosťou klient súhlasí alebo osoba, ktorá psychológovi umožňuje poskytnúť prvú pomoc, ak taká situácia nastane.
- 5) Psychológ nesmie podporovať osoby vykonávajúceho činnosť, ktorú môže vykonávať výlučne psychológ.
- 6) Psychológ dodržiava profesionálny, etický a korektný prístup voči všetkým psychológom a/ alebo iným spolupracovníkom a vyhýba sa akejkoľvek forme diskriminácie v kolegiálnych vzťahoch, vrátane sexuálneho obťažovania.
- 7) Psychológ voči ostatným psychológom (i neregistrovaným v SKP) vystupuje v duchu zásad stavovskej a profesionálnej kolegiálnosti postavenej na dôvere a spolupráci, s rešpektom, zdržiava sa priamych alebo nepriamych útokov znevažujúcich ich osobu, odbornú alebo profesionálnu spôsobilosť.
- 8) Pokiaľ psychológ nadobudne odôvodnené podozrenie z neprimeraného profesionálneho prístupu kolegu, je povinný ho na to vhodným spôsobom upozorniť. Ak nedôjde k náprave, je odporúčané, aby bol podaný podnet na kontrolný výbor Slovenskej komory psychológov.

Čl. 6

Záverečné ustanovenia

- 1) Psychológ je pri registrácii do Slovenskej komory psychológov povinný oboznámiť sa s týmto kódexom v aktuálnom znení a s ním súvisiacimi inými internými predpismi a dodržiavať ho.
- 2) V prípade porušenia dodržiavania zásad uvedených v tomto kódexe je oprávnený podnet voči psychológovi riešiť kontrolný výbor SKP a disciplinárna komisia SKP alebo iné orgány SKP v rámci kompetencie definovanej vo vnútorných predpisoch SKP.
- 3) V prípade, že zásady uvedené v tomto etickom kódexe sú v rozpore s platnými právnymi predpismi alebo niektoré zásady tento etický kódex neupravuje, postupuje sa v zmysle príslušného právneho predpisu.
- 4) Tento Etický kódex nadobúda účinnosť dňom schválenia, 11.3. 2016.

Mgr. Miroslav Harvan
prezident Slovenskej komory psychológov